

i Byen eller paa Landet, gjaldt der derimod om de førstnævnte Jorder følgende Bestemmelser:

- 1) De Jorder, som tilforn havde tilhørt hele Byen, men enten ved Brug i Hævdstid eller paa anden lovlig Maade vare blevne enkelt Mand's Eiendom, maatte ikke, forsaavidt de eiedes af Borgere eller Kjøbstædernes Indvaanere, afhændes eller bortleies til nogen Udenbysmand.
- 2) De Jorder, som endnu laa i Fællesskab og enten benyttedes af alle Byens Indvaanere, eller hvoraf Indtagten kom hele Byen tilgode, skulde som Byens almindelige Eiendom konserveres og paa bedste Maade anvendes til Byens Nytte (jfr. Reskript af 4de Juli 1794).
- 3) De Jorder, som af en saadan fælles Eiendom vare blevne eller ved Udfikning maatte blive tilloddede enhver enkelt Mand efter hans Grundtægt, skulde stedse følge den Grund, til hvilken de vare udlobbede, uden at det maatte være Cierne tilladt aldeles at afhænde dem til andre Indvaanere i Byen og endnu mindre til nogen Udenbysmand, men vel at leie dem bort til de Første.

Det var i den saaledes bestaaende Tilstand, at der ved Forordningen af 18 Oktober 1811 blev gjort Forandring. Af den allerunderdanigste Forestilling fra det kongelige danske Rancelli, som ligger til Grund for bemeldte Forordning, fremgaar det, at den nærmeste Anledning til samme var de til Rancelliet fra Tid til anden indkommende Begjæring om at maatte sælge Jorderne fra de Grunde, hvortil de vare blevne udfiktede. Det kunde nu — hedder det i Rancelliets nysnævnte Forestilling — ved første Diekast synes haardt at negte dem, der attraaede en saadan Afhændelse, Tilladelse til at benytte deres Eiendom paa den Maade, som de holde for at være mest tjenlig, men der var dog mange Grunde, som gjorde Meddelelsen af en saadan uindskrænket Tilladelse utilraadelig. I de ældre Tider have de fleste af Danmarks Kjøbstæder ved Kongernes Gavnildhed erholdt de i Nærheden af Kjøbstæderne beliggende Skove og Overdrev til Græsning for Indvaanernes Kreaturer. For saa vidt disse Jorder senere vare blevne udfiktede efter Grundtægten, saa at enhver Gaard- og Huseier deraf havde faaet saa stort et Areal, som stod i Forhold til den Grund, han eiede i Byen, havde saadan Udfikning kun fundet Sted under det Vilkaar „at den til Grunden henlagte Jord aldrig maatte skilles fra den Grund i Byen, hvortil den var bleven henlagt“. Denne Bestemmelse var billig, thi Jorderne vare skænkede Kjøbstæderne som Kommuner

betragede og ikke de enkelte Grundeiere. Være Jorderne ikke udfiktede til Grundene, saa kunde de, saaledes som paa andre Steder var fket, være udbragte til Jordel for hele Kjøbstaden eller samtlige dens Indvaanere; men da der sædvanlig gaves saa Borgere eller Indvaanere i Byen, som ikke tillige vare Grundeiere, saa have disse været ansete for at repræsentere Kommunen. Den Kommunen oprindelig tilhørende Jord var ved Udfikningen bleven overladt Grundeierne uden mindste Afgift. Der havde altsaa været grundet Anledning til kun at tilfsaa Hus- og Grundeierne en indskrænket Benyttelse af Jorden, hvorved den Kommunen tilkommende Eiendomsret blev konserveret. Rancelliet fandt derfor, at de indkomne Begjæring ikke kunde bevilges paa anden Maade end, at Kommunen fik en passende Erstatning for sin Eiendomsret, som den vilde tabe i det Dieblif, det ved Jordernes Udfikning paalagte Baand løsnedes, og blev det i saa Henseende antaget, at den Erstatning, som skulde tillægges Kommunen for dens tabte Eiendomsret, mest passende kunde bestemmes til et vist Quantum Byg, betalt efter hvert Mars Kapitelstart, der blev at beregne Kommunens almindelige Fond eller Kæmmerkassen til Indtægt. Af en saadan Afgift vilde samtlige Byens Indvaanere høste Frugten, siden det, Kæmmerkassen mangler til Byens Udgifter's Bestridelse, maa tilveiebringes ved Ligning paa Indvaanerne.

Ved Forordningen af 18de Oktober 1811 blev der da, forsaavidt de i privat Eie overgaaede Kjøbstadjorder afhændes, lagt en Kjøbstad-kommunen tilfaldende Afgift paa disse Jorder. Forordningen skjelner i saa Henseende mellem de af Kjøbstadens Jorder, som ere udfiktede til Grundene eller Byggepladene (Forordningens §§ 1—6), og de af Kjøbstadens Jorder, som ikke ere udfiktede til Grundene, men derimod overdragne en eller anden Indvaaner med den Forpligtelse, at de ei kunne afhændes til Andre end Byens Borgere eller Indvaanere (Forordningens § 7 jfr. § 8).

1) Hvad de førstnævnte Jorder angaar, bestemmer Forordningen, at den første Kjøber af saadan Jord, der sælges adskilt fra den Grund, hvortil den var udfikstet eller henlagt, skal til Kjøbstadens Kæmmerkasse, af hver Lønde Land geometrisk Maal erlægge en aarlig Afgift af 2 Skjæpper Byg, at betale i Penge efter hvert Mars Kapitelstart. Ved hver Forandring af Cier forhøies denne aarlige Afgift med 2 Skjæpper Byg, indtil den har naaet en Lønde Byg pr. Lønde Land. Tilsvarende erlægges ved hver Forandring af Cier en Rekognition af 1 Rd. pr. Ld. Land til Byens Kæmmerkasse. Bemeldte Afgift og Rekognition bliver ifølge Forordningens Bestemmelser at svare, uden Hensyn til om Afhæn